

Bönsöndagen

Predikan på distans 2021-05-09.

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön: Käre himmelske Fader! Sänd till oss ditt ord och din helige Ande så att vi lär oss att bedja på rätt sätt i Jesu namn. Undervisa oss om bönen stora välsignelse och bevara oss så i tron till evigt liv. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. *Amen.*

Predikotext. Evangeliet 1:a årg. Joh. 16:23-33.

Jesus sade till sina lärjungar: ”23 Den dagen kommer ni inte att fråga mig om något. Jag säger er sanningen: Vad ni ber Fadern om i mitt namn, det ska han ge er. 24 Hittills har ni inte bätt om något i mitt namn. Be och ni ska få, så att er glädje blir fullkomlig

25 Detta har jag talat till er i liknelser. Men det kommer en tid när jag inte längre ska tala till er i liknelser, utan öppet förkunna för er om Fadern. 26 Den dagen ska ni be i mitt namn. Jag säger inte att jag ska be till Fadern för er. 27 Fadern själv älskar er, för ni har älskat mig och tror att jag har utgått från Gud. 28 Jag har utgått från Fadern och kommit till världen. Nu lämnar jag världen och går till Fadern.”

29 Då sade hans lärjungar: ”Nu talar du öppet och inte i liknelser! 30 Nu vet vi att du vet allt och inte är beroende av att någon frågar dig. Därför tror vi att du har utgått från Gud.” 31 Jesus svarade: ”Nu tror ni. 32 Men det kommer en tid, och den är redan här, när ni ska skingras var och en åt sitt håll och lämna mig ensam. Men jag är inte ensam, för Fadern är med mig

33 Detta har jag sagt er för att ni ska ha frid i mig. I världen får ni lida, men var frimodiga: jag har övervunnit världen.”

Dagens viktiga ämne är bönen. Predikan får dessa tre delar:

1. Bönen är befalld av Gud.
2. Bönen har stora löften med sig.
3. Bönen skall ske i Jesu namn.

1. Bönen är befalld av Gud.

Vi måste först skilja mellan böner som människor i olika religioner ber och den kristna bönen. I Ordspråksboken står det: *”Herren är fjärran från de gudlösa, men han hör de rättfärdigas bön” (Ords. 15:29)*. Så länge en människa är oomvänd kan hon inte bedja en rätt, kristen bön. Av naturen har vi synd som skiljer oss från Gud. Så länge en syndare är i sitt oomvända tillstånd vill Gud inte höra hans böner. Det står också: *”Om någon vänder bort sitt öra och inte vill höra lagen, då är också hans bön avskyvärd” (Ords. 28:9)*.

Ändå står det klart och tydligt att bönen är befalld av Gud. Hur går detta ihop? Gud befäller oss att bedja, men vi kan inte bedja. Vi skall då tänka på att Gud befäller oss att älska honom över allting, men likväl kan vi inte göra det. Han befäller oss att göra bättring och omvända oss, men det kan vi heller inte göra.

Människor drar då ofta slutsatsen att vi nog ändå kan göra lite grand. Om vi ber ivrigt och ropar till Gud så hör han oss och omvänder oss. Så har tanken uppkommit att bönen skulle vara ett nådemedel. Luthers motståndare Erasmus hade detta som ett huvudargument

till att vår vilja måste vara fri och inte trålbunden som Luther lärde. Men Skriften lär oss klart och tydligt att vår vilja är bunden i synden. Vi har ingen egen förmåga att avgöra oss för Gud eller att med ivriga och uthålliga böner framkalla Guds bönhörelse.

Vari ligger felet? Jo, vi är ännu inte Guds barn när vi inte har blivit omvända till Kristus. Då är vi fortfarande under djävulens våld. Då är fortfarande *människans bön avskyvärd*, som vi nyss läste (Ords. 28:9).

Vi kan ta en liknelse. Om ett vilt främmande barn kommer fram till en man och säger: Pappa, vill du ge mig en gåva? Kommer då inte den mannen att säga: Du tar nog fel, jag är ju inte din pappa! Men om det egna barnet kommer är det en annan sak. Full av kärlek till barnet lovar nog pappan att ge den gåva barnet önskar sig - eller något bättre. Den som verkligen är far till barnet vet vad barnet bäst behöver.

Nu förutsätter den kristna bönen att det är en bön till den himmelske fadern Men så länge man har djävulen till sin fader har man det inte rätt ställt. Jesus säger ju till fariséerna: *Ni har djävulen till far och vill följa er fars begär (Joh. 8:44).*

Alltså: Bönen är befalld av Gud, men på grund av synden och otron kan vi inte bedja av oss själva.

2. Bönen skall ske i Jesu namn.

För att den rätta kristna bönen skall tändas i hjärtat måste vi alltså först bli Guds barn. Vi måste överge djävulen och istället få Gud som vår far. Det sker genom att Jesus blir vår broder. När vi tror på honom kan vi be i hans namn till vår gemensamme Fader. Jesus säger i vår text: *”Den dagen kommer ni inte att fråga mig om något. Jag säger er sanningen: Vad ni ber Fadern om i mitt namn, det ska han ge er. Hittills har ni inte bätt om något i mitt namn. Be och ni ska få, så att er glädje blir fullkomlig (v. 23f).*

Detta sker endast genom evangelium. Våra egna ansträngningar kan inte hjälpa oss. Men i evangelium förkunnar Gud frälsningen som en fri gåva för Jesu Kristi skull. När synden trycker våra samveten och djävulen plågar oss får vi fly till Kristus. När vi så anropar honom om nåd och förlåtelse hör han våra böner. Redan detta att vi vänder oss till honom med bön om förlåtelse är trons verk. Gud skänker oss tron genom evangelium så att vi börjar ropa till honom om nåd och förlåtelse. Detta sker redan i dopet. *”Alla ni som blivit döpta till Kristus har iklätt er Kristus”,* skriver Paulus (Gal. 3:27) De små döpta barnen lever därför i tro och bön fastän de ännu inte är medvetna om det. Föräldrarna märker hur de små när de är lite äldre genast tar till sig de enkla berättelserna om Jesus och ber till sin Frälsare tillsammans med föräldrarna i morgon- och aftonböner och närhelst man samlas till bön och andakt. Så händer det inte sällan att de döpta barnen blir bevarade i tron hela livet. Men andra avfaller från sitt dop och måste då bli omvända på nytt om de skall bli frälsta.

Gud kallar varje människa genom sitt evangelium så ofta det ljuder. Det kan ske genom kristna människors vittnesbörd eller genom att man själv läser Bibeln eller går i en kyrka där Guds ord förkunnas rent och klart. Inte sällan sker en människas omvändelse genom andra familjemedlemmar eller kristna vänner. Hur än evangeliet om Kristus kommer till en människa så är det just evangelium, det glada budskapet om Kristus som tänder tron och bönen i hjärtat. Så berättas det om Lydia att hon lyssnade på Paulus predikan nere vid bönestället. Paulus undervisade om Kristus och hans försoning, det kan vi vara övertygade om, ty det gjorde Paulus överallt. Så står det att *Gud öppnade Lydias hjärta* så att hon aktade på det som Paulus sade (Apg. 16:14). Sedan blev hon döpt och de kristna samlades i hennes hem.

Och när Petrus hade predikat om Kristus på pingstdagen var det hela 3000 personer som blev omvända. De blev först gripna av ordet och bekymrade över sina synder. De frågade då:

Bröder, vad skall vi göra? Petrus svarade: *"Omvänd er och låt er alla döpas i Jesu Kristi namn, så att era synder blir förlättna. Då får ni den helige Ande som gåva"* (Apg 2:38).

Sedan står det att alla de kristna samlades till bön. När tron på Kristus har kommit in i en människas hjärta har hon blivit ett Guds barn. Hon börjar då genast att bedja. Det står om dessa första kristna: *"De höll troget fast vid apostlarnas undervisning och vid gemenskapen, brödsbrytelsen och bönerna"* (Apg 2:42). Att man håller fast vid Bibelns lära, den kristna kyrkans gemenskap, nattvarden och bönegemenskapen är ett utmärkande tecken för alla kristna som tror på sin frälsare. Så sker en rätt bön i Jesu namn, i tron på honom och hans försoning.

3. Bönen har stora löften med sig.

Jesus säger i vårt text: *"Vad ni ber Fadern om i mitt namn, det ska han ge er"*. Detta är ett säkert och visst löfte. Jesus betonar att detta gäller allt vad vi ber om. Han säger: *"Vad ni än ber om i mitt namn ska jag göra, för att Fadern ska bli förhärligad i Sonen"* (Joh. 14:13). [eller *Vadhelst* ni ber om, 1917 års övers.]. Detta är verkligen stora och underbara löften! När våra föräldrar allvarligt lovar barnen något tror helhjärtat på att det är sant. Hur mycket mer skall vi då inte tro på Guds eget löfte! Människor kan svika sina löften och gör det tyvärr ofta. Men Gud står alltid fast vid vad han har sagt och lovat. Därför skall vi liksom klamra oss fast vid löftesordet och be till Gud med förtröstan om att han inte kan överge sitt eget löfte om bönhörelse.

När de kristna ber i Jesu namn hör Gud alla deras böner. Gud hör väl på ett visst sätt också alla hedningars bön. Han *vet* vad de ber. Men han vill att de först skall omvända sig och tro och förkunnar därför lag och evangelium för dem. Men när det om de kristna sägs att Gud hör bön är det något annat och vida mera än att Gud *vet* vad vi tänker och ber. Gud hör bönen som beds i Kristi namn därför att de ber till honom som hans kära barn i tron. Han har skänkt alla Guds barn denna stora och underbara gåva. När vi ber i Jesu Kristi namn ber vi på rätt sätt. Det betyder att vi ber för hans skull. Genom Jesu död och uppståndelse har skiljeväggen mellan oss och Gud blivit utplånad. Det står: *"Han är vår frid, han som har gjort de två till ett och rivit skiljemuren, fiendskapen i sin kropp"* (Ef. 2:14). Paulus syftar där på fiendskapen mellan Israel och hedningarna, som berodde på att hedningarna stod utanför den rätta tron. Men genom Jesu död har denna skiljevägg försvunnit så att både judar och hedningar genom Kristus har tillgång till Fadern. När Jesus dog rämnade förhänget i templet framför det allra heligaste, vilket var en bild av att vi fick direkt tillgång till Gud genom Jesu Kristi offer. Så har vi genom tron en direkt tillgång till vår himmelske Fader. Skulle han då inte också hålla sitt löfte som han så ofta upprepar till oss i Bibeln? Jesus säger i vår text:

Detta har jag talat till er i liknelser. Men det kommer en tid när jag inte längre ska tala till er i liknelser, utan öppet förkunna för er om Fadern. Den dagen ska ni be i mitt namn. Jag säger inte att jag ska be till Fadern för er. Fadern själv älskar er, för ni har älskat mig och tror att jag har utgått från Gud (v. 25-27).

På grund att Jesus i sin död har gått till Fadern och försonat oss fullkomligt med sig själv är vägen till Fadern öppen. När vi därför ber "Fader Vår" ber vi som Guds barn, vilka har direkt tillgång till vår himmelske Fader. Att be i Jesu namn är att be i kraft av att all vår synd är borttagen. Vi har blivit rättfärdiggjorda genom tron och fått den helige Ande, som manar gott för oss och lär oss vad vi skall bedja. Fadern älskar oss som sina barn och väntar nu på våra böner för att uppfylla dem alla. Alla? Ja, verkligen alla. Men vi måste förstå att han hör bönen på sitt eget sätt. Han ger oss det som är bäst för oss. Ofta låter han oss också vänta på bönhörelse en längre eller kortare tid. Ibland ger han oss inte exakt det vi ber om, utan något som är ännu bättre för oss. När t.ex. Paulus flera gånger bad att Gud skulle ta bort

hans lidande, som kanske var en ögonsjukdom, svarade Herren: *"Min nåd är nog för dig, för min kraft fullkomnas i svaghet"* (2 Kor. 12:9). Så fick Paulus gåvan att i ödmjukhet hålla sig till Herren mitt i allt lidande han fick gå igenom. Herren var med honom hela tiden, i arbetet bland hedningarna som bar så rik frukt, i den långa och svåra fångenskapen då han blev förd till Rom. Hur svårt måste detta inte ha varit för Paulus. Han blev frigiven men fångslad igen och till sist blev han martyr för sin tro, vilket vi vet av utombibliska källor. (Man vet inte med säkerhet när och hur han dog, men enligt traditionen ska det ha skett i Rom år 67, under Neros regering. Han ska ha blivit avrättad med svärd, eftersom han var romersk medborgare.)

Två saker skall till sist särskilt betonas om bönen och det kristna livet.

1. *Det första* är att vi ofta ber illa därför att det är vår gamla människas egoism som också kommer in i bönen. Jakob skriver:

Ni ber men får inget, därför att ni ber illa – för att slösa bort det på era njutningar (Jak. 4:3).

Vad är botemedlet mot detta? Svar: I första hand att bruka Guds ord och sakrament flitigare och be Gud om att han genom sin Ande skall lära oss att bedja på rätt sätt. Den helige Ande talar genom ordet och lär oss där att bedja. Alla sakramenten styrker vår tro. Så får vi i nattvarden försäkran om våra synders förlåtelse. På ett särskilt sätt får vi ta emot den himmelska gåvan, Kristi kropp och blod, som har kallats odödlighetens läkemedel.

2. *Det andra* är att vi skall tänka på att Gud låter oss gå genom frestelser, prövningar och anfäktelser för att vi skall lära oss att ropa till honom. Om vi alltid hade goda och glada dagar skulle vi alltför lätt glömma bort Gud. När det går oss väl glömmet vi bort att bedja, tacka och lova. Men då sänder Gud svårigheter, prövningar, sjukdom och nöd, ovänskap och förtal, hån och förakt för den kristna trons skull. Därför säger Jesus i vår text:

Men det kommer en tid, och den är redan här, när ni ska skingras var och en åt sitt håll och lämna mig ensam (v. 32).

När vi får uppleva en sådan ensamhet då Jesus liksom överger oss och vi dessutom upplever att vi själva sviker honom, då låter han oss få smaka på dessa prövningar för att leda oss in i bönen. *"Hur kan han lära dig att bedja om inte genom nöd"*, står det hos Job (36:19 enl. 1917 års övers.). Psalmisten säger också: *"När jag går genom nöd håller du mig vid liv, du sträcker ut din hand mot mina fienders vrede, din högra hand frälser mig"* (Ps. 138:7), och hos Job: *"Genom lidandet vill han rädda den som lider och genom nöden öppna hans öra"* (36:15).

Så slutar vår text med det stora löftesordet: *"Detta har jag sagt er för att ni ska ha frid i mig. I världen får ni lida, men var frimodiga: jag har överunnit världen"* (v. 33). Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans Helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. *Amen.*